

Retningslinjer for innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa for barn og unge

1. Formål

Formålet er at det blir skapt, utgitt, spredt og lest ny norsk sakprosa av høy kvalitet for barn og unge.

2. Vedtaksmyndighet og høring

Kulturrådet har den endelige vedtaksmyndighet for innkjøpsordningenes utforming, men forfatter- og utgiverorganisasjonene skal høres før vesentlige endringer i retningslinjer og/eller betalingsmodeller blir vedtatt.

3. Definisjoner

Med «sakprosa for barn og unge» menes litterære verk som leseren har grunn til å oppfatte som direkte ytringer om virkeligheten og som har barn og unge som målgruppe. Utgivelsene kan være skrevet av én eller flere forfattere.

Ordningen omfatter ikke:

- lærebøker for grunnskolen og videregående skole
- bøker som først og fremst har interesse for et lokalt eller avgrensa publikum
- rene hobbybøker som ikke samtidig formidler generell kunnskap om et fenomen eller emne

En utgivelse skal fremstå som et helhetlig litterært verk. Dette gjelder også for illustrerte bøker. Med illustrert bok menes her en bok der illustrasjoner til sammen utgjør minst 25 prosent av omfanget.

b) Med «ny» menes bøker som kommer ut som originalverk. Som originalverk inkluderes bøker oversatt fra samisk til norsk av forfattere bosatt i Norge, men der det første originalverket på samisk ikke er mer enn tre år gammelt på søknadstidspunktet. Posthume utgivelser som ellers innfrir kravene, godkjennes som nye inntil to år etter forfatterens død. Dersom et originalverk kommer ut som p-bok og e-bok innenfor samme kalenderår, skal søknaden gjelde for innkjøp i begge formater.

c) Med «norsk» menes i denne sammenhengen utgivelser skrevet på bokmål, nynorsk eller dialekt. Dette gjelder også når originalmanus er oversatt til norsk fra samisk eller andre språk, slik at førsteutgaven utgis på norsk.

---

4. Énbokregelen

Som hovedregel kan en forfatter kun få én bok innkjøpt per kalenderår.

5. Krav til søknaden

Norske forlag og utgivere kan søke om innkjøp av ferdige bøker som er gitt ut i søknadsåret eller av bøker som skal gis ut. En søknad består av søknadsskjema og enten ferdig bok eller trykkeklar fil av utgivelsen.

Navn på forfatter og redaksjonssjef (eller tilsvarende) skal oppgis på søknadsskjemaet. Dersom dette er samme person, må et vedlegg som dokumenterer at utgivelsen har gjennomgått en uavhengig redaksjonell kvalitetskontroll følge søknaden. Dokumentasjonen skal bestå av en kort uttalelse fra konsulenten som skal ha gått gjennom manuskriptet før utgivelse.

6. Vurderingsprosessen

Påmeldte titler som innfrir de formelle kravene, blir behandlet av Vurderingsutvalget for ny norsk sakprosa for barn og ungdom. Dersom det søkes om innkjøp av allerede utgitt bok, skal utgivelsen sendes direkte til vurderingsutvalgets medlemmer. Ved tvil om sjanger eller primærmålgruppe skal utgiveren melde på utgivelsen til den ordningen den mener er mest relevant. Tvilstilfeller skal merkes i søknadsskjemaet. Se også retningslinjer for innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur og innkjøpsordningen for sakprosa for voksne.

Vurderingsutvalget består av minst tre medlemmer som oppnevnes av Kulturrådet for to år av gangen og med mulighet for gjenoppnevning. Utvalget skal representere en bredde i litteratursyn og kunnskap om ulike former for sakprosa. Relevante organisasjoner og foreninger på litteraturområdet vi bli bedt om å komme med innspill og forslag til utvalgsmedlemmer i forbindelse med oppnevningen av vurderingsutvalget. I tillegg til de tre medlemmene, kan utvalget innhente faglige konsulentuttalelser, for eksempel ved vurderingen av utgivelser oversatt fra samisk.

Innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa for barn og ungdom er en selektiv ordning. Hvor mange titler som kan kjøpes inn, bestemmes av det årlige budsjettet og vurderingsutvalgets vurderinger av hver enkelt tittel. I diskusjonene om kvalitet skal utvalget blant annet legge vekt på om de påmeldte utgivelsene

- fremstår som helhetlige litterære verk
- innehar innholds- og formidlingsmessige kvaliteter
- innehar språklige og håndverksmessige kvaliteter
- er tilrettelagt for barn og ungdom som målgruppe
- har vært underlagt et nødvendig redaksjonelt arbeid

Vurderingsutvalget er delegert vedtaksmyndighet fra Kulturrådet. Utvalget kan på eget initiativ ta opp igjen bøker til behandling innenfor samme kalenderår. Lister over behandlede bøker skal legges fram for Kulturrådet til orientering.

Når en utgivelse er behandlet av vurderingsutvalget, vil forlaget få beskjed om boka blir innkjøpt eller ikke. Innkjøpte titler skal sendes til Kulturrådets tjenesteleverandør så raskt som mulig. Beskrivelse av leveranse av henholdsvis e-bøker og papirbøker finnes på Kulturrådets nettsider. Samtidig som bøkene leveres, skal faktura sendes Kulturrådet. Forfallsdato skal være 30 dager etter innsending.

7. Betaling

Kulturrådet betaler ett beløp direkte til forlaget for hele innkjøpet. Beløpet skal fordeles mellom forlag og forfatter på bakgrunn av gjeldende betalingsstabeller. Beløpene som oppgis i betalingsmodellen kan justeres årlig, og vil være avhengig av Stortingets budsjettbehandling for hvert år.

Dersom Kulturrådet kjøper inn en bok i en annen kategori enn den er påmeldt i, vil forlaget få direkte beskjed om hvordan eventuell utligning av utestående beløp fra enten Kulturrådet eller fra forlaget skal gjøres.

8. Tilgjengeliggjøring i folkebibliotekene

Bøkene som kjøpes inn, tilgjengeliggjøres for norske folkebibliotek både som papirbøker og e-bøker. Illustrerte bøker kan leveres kun som papirbøker. Folkebibliotekene skal ivareta og gi tilgang til de innkjøpte bøkene i minst fem år.

9. Aksept

Ved søknad erkjenner og aksepterer søker de vilkår og betingelser som fremgår av søknadsskjemaet og retningslinjene som hører til innkjøpsordningen.